



Lausunto

26.2.2024

VN/1113/2023
VN/1113/2023-PLM-33

JAKELU

Puolustusministeriön lausunto

Sisäministeriön rajavartio-osasto on pyytänyt puolustusministeriöltä lausuntoa hallituksen esityksen luonnoksesta eduskunnalle laiksi rahavartiolain muuttamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi. Puolustusministeriö pitää esitettyä kannatettavana. Puolustusministeriö haluaa kuitenkin nostaa esiin seuraavia huomioita luonnoksesta:

1. Radiotekninen valvonta

Puolustusministeriö katsoo, että radioteknisen valvonta kohdistuu pääosin Rajavartiolaitoksen toimivaltaan kuuluvalla valtakunnanrajan läheisille alueille, merialueille ja Rajavartiolaitoksen hallinnassa oleville alueille. Muualla radiotekninen valvonta olisi luonnoksen mukaan tilapäistä ja lyhytaikaista.

Säännösehdotusta pelkästään lukemalla voi saada käsityksen, että radioteknisen valvonnan piirissä oleva maantieteellinen alue olisi verrattain suuri. Tosin, kun säännöstä lukee yhdessä lain 4 §:n kanssa, alueellinen soveltaminen rajoittuu Rajavartiolaitoksen toimivaltaan. Puolustusministeriö toteaa, että tämä asia olisi hyvä tuoda mahdollisimman selkeästi varhaisessa vaiheessa esille, kun asiaa käsitellään esimerkiksi eduskunnassa.

Puolustusministeriö toteaa radioteknisen valvonnan päätöksenteon osalta, että sotilastiedustelusta annetun lain (590/2019) 61 §:n mukaan radioteknistä valvontaa lähellä olevan radiosignaalityedustelun osalta päätöksen tekee pääesikunnan tiedustelupäällikkö. Organisatorisesta vastaava päätöksentekotaso saattaisi olla perusteltu myös Rajavartiolaitoksessa.

2. Henkilötietojen käsittely Rajavartiolaitoksessa

Ehdotettu radiotekninen valvonta ja teknisen valvonnan laajentaminen tarkoittavat aiempaa useamman henkilön saattamista Rajavartiolaitoksen valvonnan piiriin, mikä vaikuttaa itsestään selvästi myös henkilötietojen käsittelyyn. Henkilötietojen käsittelyä koskeva sääntely on otettu nyt käsiteltävänä olevassa luonnoksessa hyvin huomioon. Aiempaa useampien henkilöiden päätyminen Rajavartiolaitoksen valvonnan kohteeksi edellyttää henkilöiden oikeuksista sekä tiedonkäsittelyn käyttötarkoitussidonnaisuuden periaatteesta huolehtimista.

Puolustusministeriölle ei kuitenkaan luonnoksen perusteella ole täysin selvää, yhdistetäänkö radioteknisen valvonnan ja teknisen valvonnan tietoja tavalla, joka käytännössä esimerkiksi teknisen valvonnan kuvatalenteita ja radioteknisellä saatuja muita kuin henkilötietoja yhdistämällä mahdollistaa henkilön tosiasiallisen tunnistamisen ja teknisten tietojen yhdistämisen tiettyyn henkilöön. Puolustusministeriö toteaa, että tätä olisi syytä selvittää. Joka tapauksessa tämä saattaa vaikuttaa siihen, että teknisen valvonnan ja radioteknisen valvonnan tietoja lienee käsiteltävä samassa järjestelmässä ja rekisterissä henkilötietojen käsittelyn turvaamiseksi.

Puolustusministeriö nostaa vielä havaintonaan esiin, että jos hallituksen esityksen luonnoksessa on kyse myös henkilötietojen käsittelystä Rajavartiolaitoksen kansalliseen turvallisuuteen liittyvistä tehtävissä, huomioitavaksi tulee myös puolustusministeriön käsityksen mukaan rikosasioiden

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Puolustusministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 31
00131 Helsinki

Eteläinen Makasiinikatu 8 0295 16001
Helsinki +358 295 16001

kirjaamo.plm@gov.fi
www.defmin.fi

tietosuojalain 1 §:n 2 momentin 3 kohta. Näin ollen riskien ja vaikutusten arviointi ei perustuisi Euroopan unionin yleiseen tietosuoja-asetukseen.

3. Henkilötietojen luovuttaminen Puolustusvoimille

Puolustusministeriö toteaa, että kaikki Rajavartiolaitokselta Puolustusvoimille mahdollisesti tuleva henkilötietoaineisto ei välttämättä ole Puolustusvoimissa lain mukaan käsiteltävissä. Puolustusvoimilla on oltava toimivalta tai peruste tiedon käyttämiselle, joten yleinen viittaus luovutusta koskevassa sääntelyssä Puolustusvoimiin ei välttämättä ole riittävää. Asiaa olisi selvitettävä vielä tarkemmin jatkotyössä.

Puolustusministeriö kiinnittää huomiota siihen, että tiedonsaantioikeuden nojalla tehdyissä luovutuksissa vastaanottavan viranomaisen on myös otettava huomioon teknisen valvonnan tietojen poistamista koskeva sääntely.

Ehdotetussa valvonnan laajentumisessa on kyse uudesta tavasta käsitellä sekä jakaa henkilötietoja. Puolustusministeriö esittääkin, että hallituksen esityksessä otettaisiin kantaa ehdotettujen muutosten vaikutuksiin muihin viranomaisiin, erityisesti henkilötietojen käsittelyn näkökulmasta. Lisäksi uudet toimivaltuudet ja laajennukset tulisi huomioida viranomaisten välisessä yhteistyössä sekä muussa toiminnassa.

4. Lopuksi

Muilta osin puolustusministeriöllä ei ole huomioita lausunnolla olevasta asiasta.

Hallitusneuvos, lainsäädäntöjohtajana Hanna Nordström

Vanhempi hallitussihteeri Kosti Honkanen

Jakelu Sisäministeriö, rajavartio-osasto

Tiedoksi Esa Pulkkinen, kansliapäällikkö
Teemu Penttilä, osastopäällikkö

Pääesikunta

VN/1113/2023-PLM-33

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: